

Toespraak wethouder Simone Kukenheim bij de uitreiking van een Koninklijke Onderscheiding aan Jos Kessels, 24 januari 2019.

Goedemiddag, en wat fijn om u vandaag te mogen toespreken. U weet wellicht waarom ik hier ben. Toch wil ik u vragen nog even een Socratische houding aan te nemen. Te veinzen dat u onwetend bent. Want u weet: dat kan tot mooie en misschien zelfs verrassende inzichten leiden...

Jos Kessels, u weet dat ook allemaal, heeft de socratische dialoog in Nederland aan de man gebracht. Graag had ik u allen daarom in de vorm van een dergelijke dialoog toegesproken, maar daar heb je toch echt twee mensen voor nodig. U moet het dus even doen met een korte monoloog en een enkele retorische vraag. Het is niet anders...

Ik noem u enkele spelregels van de socratische dialoog, zoals opgeschreven door Jos: neem de tijd, luister, verplaats je in de ander, bekijk de wereld vanuit diens ogen. Wat heerlijk ouderwets! In deze tijd van *factfree politics*, proefballonnetjes, statements en simplificaties. In deze tijd waarin mensen de wereld vooral vanuit hun eigen bubbel lijken waar te nemen. In deze tijd waarin het hebben van een mening belangrijker lijkt dan een luisterend oor, is het goed om te zien dat er een serieus tegengeluid is.

Een tegengeluid dat je zeker nog niet overal hoort, maar wel op steeds meer plekken. In socratische cafés, op de werkvloer en zelfs bij mensen thuis. En ik heb me laten vertellen dat dat vooral de verdienste van Jos is. Hij zorgde ervoor dat de filosofie in Nederland haar stoffige en vrijblijvende imago van zich afschudde. Filosofie was voor hem geen abstract schaakspel, maar een persoonlijke zoektocht. Hij daagde talloze mensen uit om zichzelf de vragen te stellen die er toe doen, die tot de kern van de zaak doordringen, die soms schuren en pijn doen, maar die altijd tot inzicht en tot loutering leiden.

Hij weet naar binnen gekeerde organisaties op te schudden door managers en medewerkers bewust te maken van hun keuzes en afwegingen. Veel organisaties kunnen zo praktische wijsheid ontwikkelen, hun leiderschap te versterken en hun maatschappelijke betekenis vergroten.

Is dat werkelijk allemaal wat Jos teweeg heeft gebracht? Ja, en nog veel meer. We stelden eens een paar goed gekozen vragen aan wat goed gekozen mensen. "De heer Kessels heeft

een wezenlijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van moreel leiderschap in de samenleving, en daarmee aan de samenleving als geheel” zo sprak de één. “Jos Kessels heeft me anders in het werk en het leven gezet.” zei de ander. “Een voorbeeld en een inspirator voor anderen”, aldus de derde. Weer anderen roemen zijn niet aflatende inzet, zijn baanbrekende werk, zijn inspirerende manier van les geven, de manier waarop hij mensen van leiderschap naar meesterschap brengt.

Mogen we dit allemaal zomaar van deze mensen aannemen? Jos zou waarschijnlijk zeggen van niet. En klaarstaan met een paar scherpe vragen. Maar ik denk dat het in dit geval niets uit zou maken. Omdat ze die vragen natuurlijk al lang voor zichzelf beantwoord hebben. Omdat ze door jou zijn geschoold. Of omdat ze gewoon gelijk hebben natuurlijk, dat sluit ik ook niet uit...

Er is nog een spelregel van een goede dialoog: er hoeft geen beslissing te komen. Wij politici kunnen daar behoorlijk onrustig van worden. Hoewel het volgens sommigen juist één van onze kerncompetenties is. In ieder geval gaat deze spelregel ook op een verfrissende manier tegen de tijdgeest in.

Wij politieke ambtsdragers kunnen daar nog wel wat van leren. Zeker, we zijn er om knopen door te hakken. Maar ik vind dat we wel iets vaker in alle openheid de afwegingen mogen laten zien, de vragen wat scherper mogen formuleren, mogen twijfelen, en soms zelfs tot de conclusie mogen komen dat we het op dit moment gewoon nog niet zo goed weten. Dat is geen zwaktebod, maar kan juist een heel krachtig signaal zijn. En met een beetje geluk kan het zelfs het vertrouwen van mensen in de politiek helpen herstellen...

Dames en heren, "het is onmogelijk om het goede niet te doen als je het eenmaal kent." zei Socrates. U weet dat natuurlijk. Hij werd tot de dood veroordeeld vanwege het bederven van de jeugd. Gelukkig leeft hij voort als degene die de jeugd juist een nieuw perspectief kan geven. Een perspectief waarin we minder afhankelijk zijn van ons humeur of de waan van de dag. Waarin weer naar elkaar geluisterd wordt. Waarin argumenten weer tellen. Waarin de juiste, oprechte vragen worden gesteld.

Jos heeft de weg hiervoor in Nederland bereid. Een weg die niet leidt naar polarisatie en verharding, maar naar inzicht en respect. Als je op reis gaat, moet je bagage meenemen die in geval van schipbreuk blijft drijven, zei de Griek Antisthenes. Jos gaf ons drijvend

gereedschap. Gereedschap om het goede in onszelf en in de wereld om ons heen te ontdekken. Een prachtig geschenk, waar natuurlijk ook wat tegenover staat...

Ik ben dan ook aangekomen bij het mooiste en verrassendste deel van deze toespraak. Want u had het waarschijnlijk niet verwacht, maar er is toch nog een beslissing genomen. Al is het dan niet door het college van burgemeester en wethouders, maar door iemand anders. Geachte heer Kessels, ik mag u vertellen dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd, u te benoemen tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Namens het stadsbestuur wil ik u hier van harte mee feliciteren.